Putkilahden Kylälehti

Putkilahden kylälehti myös internetissä:
www.putkilahti.net

Perustettu 1993.
Ilmestyy 12 kertaa vuodessa.
Kylän paras tiedottaja.

Irtonumero 2,00 euroa

Marraskuu 11/2009

sisältö

.....
Myöhäissyksyn hämärässä
.....
Paluumuuttaja
.....
Ovela lehmämullikka
.....

Uusia mökkiläisiä Kilvensalontielle
.....
Myyrät ja puutarha huono yhdistelmä
.....
Lapsuuskesät mökillä
.....

Taidetta polunmutkan takana
.....

Kiitos ilmoittajille, ilman teitä tämä lehti ei voisi ilmestyä tässä laajuudessa.

.....

Tilaa kylälehti lahjaksi tuttavallesi!

.....

HUOM!
Irtonumeroiden ostajat. Tilaa nyt kylälehti kotiisi, kun irtonumeroiden myynti on päättynyt Virran Puodissa.

Aune Turunen, päätoimittaja

Myöhäissyksyn hämärässä

Tänä syksynä marraskuinen hämärä syvenee kylämme ihmisten mielissä todella synkäksi: Virran Puoti on sulkenut ovensa. Asia on vaikea, sillä lähin kauppaliike on kaukana Korpilahden keskustassa. Toivotaan kuitenkin vielä, että asiat järjestyisivät hyvään suuntaan ja kauppamme voisi jatkaa toimintaansa tulevaisuudessa.

Ikävän uutisen rinnalla täällä tapahtuu toki hyviäkin asioita: Putkilahdessa rakennetaan, tänne paluumuutetaan, opiskellaan, hoidetaan puutarhoja, luodaan monipuolista taidetta ja iloitaan toinen toisestamme.

Elämämme kulkuun sisältyy monia merkkipäiviä, sekä historiallisia että yksityisiä. Meidän kaikkien suomalaisten koskettavimpiin muistoihin nousee se kohtalokas päivä, jolloin talvisota alkoi. Se päivä oli 30. marraskuuta 1939. Seuratessamme kansamme kohtaloita tuosta päivästä eteenpäin voimme vain kumartaa päämme ja ihmetellä, että olemme vielä olemassa suomalaisina ja ehyenä kansakuntana.

Myöhäissyksyn hämäryyden keskellä hiljennymme kallisarvoisten muistojen äärelle. Pyhäinpäivänä käymme hautausmaalla sytyttämässä kynttilät omaistemme haudoille. Pimeydessä liekehtivä kynttilämeri on vaikuttava näky, joka koskettaa syvältä. Surun matka on yhteinen.

Joulukuun alussa sytytämme juhlakynttilät maamme itsenäisyyden kunniaksi ja viemme muistoseppeleet sankarihaudoille ja vakaumuksensa puolesta kaatuneiden muistomerkille.

Marraskuun viimeisenä sunnuntaina alkaa adventtiaika, joka on kristikunnassa Vapahtajamme syntymäjuhlaan valmistavaa aikaa. Adventtikynttilät sytytetään vuorollaan ja hiljennytään joulun odotukseen.

Putkilahden *Kylälehti*
(ISSN 1236665X)
Perustettu 1993. Ilmestyy kerran kuussa.

Kustantaja: Putkilahden kyläseura ry
Puheenjohtaja: Marjo Merivirta
sähköposti: marjo.merivirta@gmail.com
Osoite: Vespuolentie 2027C, 41870 Putkilahti
Puhelin: (050) 379 7614

Painos: 320 kpl
Tilaajia: 260 (Helmikuu 2009)
Painopaikka: Kopijyvä Oy, Jyväskylä

Kylälehden kehittäminen
Kylälehden yhteyshenkilöt ottavat vastaan ehdotuksia lehden kehittämiseksi. Heille voi tarjota myös aineistoa julkaistavaksi. Yhteyshenkilöluettelo oikealla.

Tilaushinnat 1. 1. 2010 alkaen
Perushinta euroa 21.00/12 numeroa
Kestotilausalennus euroa 3,00 / vuosi
Suomen ulkopuolelle lisähinta euroa 3,00/vuosi

Irtonumerot euroa 2.00.

Ilmoitushinnat 1. 1. 2010 alkaen
Perushinta 0,13 €/palstamm. .
Toistuva ilmoitus 0,10 €/palstamm
Takakannen väri-ilmoituslisä 0,05 €/palstamm
Kannen väri-ilmoitus 0,50 €/mm (140 mm leveys)
Ilmoituksesta laskutetaan vähintään 20 €
Yhdistystoiminta sopimuksen mukaan

Putkilahden uutisia internetissä:
http://www.putkilahti.net/

Päätoimittaja:
Aune Turunen p. (050) 464 3683
Vespuolentie 1568, 41800 korpilahti
sähköposti: etunimi.sukunimi@putkilahti.net

Muu toimituskunta:
Valto Koskinen, taitto p. (050) 563 7344
sähköposti: etunimi.sukunimi@putkilahti.net
Esko Perttula, ilmoitukset p. (0400) 762211
sähköposti: etunimi.sukunimi@putkilahti.net

Yhteyshenkilöitä:
Marja Riikonen, tilit p. (0400) 647909

Uudet tilaukset:
Yllä mainitut yhteyshenkilöt

Aineistopäivämäärä:
Ilmestymiskuukauden ensimmäinen päivä

Putkilahden kyläseuran omistama kylätalo, jossa järjestetään kylän yhteiset tapahtumat. Tiloja myös vuokrataan ulkopuolisille leirikoulu-, kokous- ja juhlakäyttöön. Koulurakennuksen vasemmassa päädyssä ja yläkerrassa on kaksi vuokra-asuntoa. Päätyasunto on nyt vapaana.

Asunto vuokrattavana

Putkilahden kyläseura ry tarjoaa vuokralle päätyhuoneiston

90 m², 3 h+keittiö+kph.

Kiinteistössä myös sauna, kellari, viljelypalsta ja varastotiloja.

Vapautuu sopimuksen mukaan.

Tiedustelut puh. 0400 647 909/Marja Riikonen

Missu Wahlberg
koulutettu hieroja
• kotikäynnit

ajanvaraus ma-pe 8 -10
p. 040-419 1245
missu.wahlberg@pp.inet.fi

PARTURI-KAMPAAMO
Jovi & Jaikku
JENNA: 050 528 5612
NOORA: 041 505 6317
MARTINPOLKU 13C19
41800 KORPILAHTI

Kerromme kerran viikossa
keskiviikkoisin koko pitäjän uutiset
Tilaa KORPILAHTI PAIKALLISLEHTI ja lue
Kokkotie 11 C 17, 41800 KORPILAHTI
p.040 1977 400, faksi 822 471
toimitus@korpilahtilehti.fi
ilmoitukset@korpilahtilehti.fi
www.korpilahtilehti.fi

IDO KYLPYHUONEKALUSTEET
Uponor
Putket,
pumput,
vesijohtotarvikkeet,
muut LVI-tarvikkeet
Myynti ja asennus
Heikki Vilkman
19910 Tammijärvi
p. (0400) 244 362
Kotiin (014) 877 163
oras

Parturi-kampaamo-
Kauneushoitola
HiusAvain
GOLDWELL
Martinpolku 23, Korpilahti puh. (014) 841 300

GOLDWELL
CLOSER TO STYLISTS. CLOSER TO HAIR.
Parturi-Kampaamo
Mirkka Tuominen
Tammijärventie 256
19910 Tammijärvi
puh. 044 5035128
ma-pe 9-17
ilt. ja la sop.muk.

Paluumuuttaja

Ajan Etu-Varmantietä. On pimeää ja talven ensimmäinen lumisade leijailee auton valoissa. Koetan tähystellä oikeaa tienviittaa. Näin pimeällä tien monet mutkat tuntuvat haasteellisilta. Vihdoin oikea viitta osuu silmiini, Reina. Oikein harmittaa, etten päässyt päivänvalossa vierailukäynnille. Upea, iso ja vanha talo seisoo arvokkaana pihallaan. Ikkunoista loistaa kutsuvasti lämmin valo. Ulko-ovi avautuu ja siellä minua on jo vastassa Tuula Tiainen. Sisällä tapaan myös Kaisa Reinan ja Ellin, 10-vuotiaan kultaisennoutajan. Koiraihmisenä en voinut Elliä ohittaa rapsuttelematta. "Vanha lady" nautti ja osasi ottaa huomiosta kaiken irti ja lempeät silmät tekivät minuun vaikutuksen.

Tuula lapsena kotinsa Reinan pihamaalla.

Jutustelimme aluksi talon historiasta. Talo on rakennettu vuonna 1905, eli on jo yli 100-vuotias. Tuulan vanhemmat tulivat Reinaan vuonna 1949. Isä oli maanviljelijä ja äiti, vieläkin talossa asuva Kaisa, toimi Putkilahden koulun opettajana aina eläkeikään asti. 30 vuotta hän opetti ja kasvatti kylän lapsia. Huikeaa!

Mutta, palataan asiassa Tuulaan. Häntä voisi kutsua paluumuuttajaksi. Tuula on syntynyt Putkilahdessa, Reinassa. Hän muistaa lapsuutensa hyvin elämänmakuisena. Talossa oli vilskettä ja menoa. Serkkuja vilisi ympärillä ja tekemistä riitti. Mieleen tuli myös kaikenlaista jännittävää ja lapsena kerrottuja kummitusjuttuja. Kasvettuaan Tuula kävi kouluja, muutti ja asettui Kiteelle. Elämään tuli mies ja pari meni naimisiin. 5 vuotta vierähti Ruotsissa, Tukholmassa. Siellä syntyivät jo nyt maailmalle lähteneet 25- ja 27-vuotiaat tyttö ja poika. Elämä oli normaalia lapsiperheen arkea. Oli menoa ja vauhtia. Jakoipa Tuula tuolloin Tukholmassa aamulehteäkin. Aamulla töistä tullessa mies lähti vuorostaan töihin ja Tuula jatkoi lasten kanssa kotona. Nuorena sitä jaksoi! Yllättäen elämään tuli vakava pysähdyksen ja mietinnän paikka. Tuula jäi leskeksi. Miten nyt tästä eteenpäin kahden pienen lapsen kanssa? Tuula päätti muuttaa lapsineen takaisin Suomeen. Jämsänkoskelle perhe saapui vuonna 1988.

Elämä kuljetti arkea eteenpäin ja Tuula kouluttautui hierojaksi. Hän on nyt viimeiset 12 vuotta kulkenut hierojana kotikäynneillä. Hän on myös kuntoutuspuolen lähihoitaja. Tuula halusi syventää omaa ammattiaan ja

antaa näin asiakkaillensa myös näkökulmaa kuntoutusasioissa.

Mikä sai Tuulan muuttamaan noin 2,5 vuotta sitten takaisin Putkilahteen? Elämään tuli uusi vaihe. Oma äiti on jo iäkäs mutta halusi silti asua omassa kodissansa. Tuulalla oli mahdollisuus tulla asumaan taloa äitinsä kanssa. Töihin Tuulalla on kyllä matkaa, mutta se ei haittaa. Nyt eletään suvantovaihetta ja töitä ehtii myöhemminkin vielä tehdä tosissaan. Tytärtä ja äitiä yhdistää elämässä samanlainen huumori ja arvot. Yhdessä on hyvä ja mukava olla. Joka aamu ja ilta voi todeta, että toisella on kaikki hyvin. Onhan talossa myös omat puuhansa, joita kaikkia äiti ei enää jaksa tehdä. Reinassa sielu lepää!

Tuula kertoo harrastavansa lukemista, uimahallissa avustamista, uimista ja taimikon hoitoa. Iloinen nauru säestää hänen jutusteluansa. Tuula on lämmin, avoin, aurinkoinen ja huumorintajuinen ihminen. En olisi voinut yhtään mukavammalla tavalla viettää perjantai-iltaani, kuin olla Reinassa ja viihtyä ihanien ihmisten parissa. Putkilahdessa Tuula kertoo arvostavansa yhteisöä. Naapurit ovat ihania ja auttavaisia. Täällä on aivan omanlaisensa elämisen kultturi. Ei Tukholman keskustassa juteltu esimerkiksi lehmäjuttuja. Niin, aikansa kutakin elämänvaihetta. Nyt on vuorossa maaseudun rauha.

Lämmin kiitos Tuulalle ja Kaisalle vieraanvaraisuudesta ja mukavasta vastaanotosta. Nautin todella paljon! Myös Ellille kiitos iloisesta hännänheilutuksesta. Vein kotiin mukanani mielenkiintoiset koirien terveiset. Oma koirani Koda tutustui niihin hyvin tarkasti nuuskutellen hihaani. Reinan talossa elämä jatkuu ja muistot elävät vahvasti. Kiva saada sinut, Tuula, takaisin Putkilahteen.

Marjo Merivirta

Joululauluilta sekä myyjäiset Nuorisoseuran hyväksi Seuralassa 5.12. kello 18.00. Joulupukki tulee (pikkupaketti mukaan). Tule laulamaan ja nauttimaan joulun tunnelmasta. Pääsylippu 5 € sisältää glögin ja tortun, lapset ilmaiseksi. Joulupuuroa myös tarjolla (vapaaehtoinen maksu). Myyjäispöydästä voi tehdä ostoksia ja siihen voi tuoda lahjoituksia. Tervetuloa!

Putkilahden Nuorisoseura

Ovela lehmämullikka

Eläinten luonteissa oli suuria eroja. Jostain hevosesta saatettiin sanoa, että se on ”aitumus” eli ei pysy aidan takana, vaan hyppii yli. Se pudotti eläimen myyntiarvoa. Lehmällä en kuullut sellaista nimitystä, mutta kerrottiin, että jokin lehmä on kova ”ranuamaan” aitoja ja vie toisiakin perässä.

Meillä oli kerran sellainen ”hieho” eli sänkiäine eli vähän toisella vuodella oleva lehmän alku. Se osasi mennä aidan läpi. Isä sitä paimensi aikansa, ennen kuin keksi sen tavat.

Oli heinäpelto, missä elikot oli laitumella. Viereinen pelto oli kauraa kasvamassa ja sinne se hieho aina karkasi, mutta väliaikaiseksi tehty kolmeriukuinen haasiamallinen aita oli aina ehjä. Kun isä jäi pajupuskan taakse kytikseen, asia valkeni. Hieho oli oivaltanut, että aidan keskimmäinen riuku nousee, kun niskoillaan nostaa. Niin hieho pääsi läpi aidan. Notkeajalkainen nuori eläin nosteli etujalat alimman riu’un yli ja siirtyi eteenpäin ja veti siististi takajalkansa jälleen riu’un yli. Kun elikko oli mennyt, laskeutuivat riu’ut entisille paikoilleen vitsasten päälle ja aita oli ehjä.

Isästä asia oli mielenkiintoinen ja huvittava, niinpä se on jäänyt minunkin muistiini. Yli 70 vuotta vanha juttu. Isä teki sitten hieholle jekun, haki nauloja ja naulasi riukuja kiinni, etteivät päässeet nousemaan. Kyllä hieho kokeili useammasta kohtaa aitaa, mutta kun riuku ei noussut, niin tyytyi sitten kohtaloonsa.

Reino Koskinen

Tärkeät rakentajat Nooa ja Joona.

Uusia mökkiläisiä Kilvensalontielle

Viime keväästä alkaen on Kilvensalmen etelärannalla rakennettu Hilkka ja Ossi Kettusen uutta mökkiä. Taitavat putkilahtelaiset rakentajat Ilari ja Oiva Rantanen sekä Antti Järviniemi ovat taidolla rakentamassa ja jälki on tunnetun hyvää.

Kettuset kertoivat rakennushankkeeseen ryhtymisestään, että he joutuivat vielä eläkeikäisinä hankkimaan uuden mökin, sillä Janakkalan kunta pakkolunasti Hilkan vanhempien vuonna 1945 rakentaman Tervakoskella sijainneen huvilan. Pakkolunastuksen perusteena oli asemakaavan muutos, jossa uusi kuntopolku suunnattiin Kettusten saunan, kaivon ja lipputangon kautta järven rantaan ja kunnanhallituksen perusteluissa todettiin, että ”aiheuttaa sosiaalista eriarvoisuutta, jos rannalla on yksi yksityisomistuksessa oleva huvila”!

– Siinä ei painanut 65 vuoden historia, jossa nyt neljäs polvi jo leikkii pihalla, toteavat Kettuset.

Koska Kettusten koko perhe on kovin hyvin mökillä viihtyvää väkeä, alkoivat he etsiä uutta paikkaa. Hilkka ja Ossi kertoivat ajaneensa yhteensä 8.036 kilometriä Etelä- ja Keski-Suomessa ennen kuin lopullinen päätös nykyisen tontin ostamisesta kypsyi.

– Se oli ollut ihan ensimmäisten käyntikohteiden joukossa, mutta näin isoa kauppaa ei sentään tarkemmin muita kohteita katsomalla voi tehdä, sanovat he. Tonttiin Kettuset ovat erittäin tyytyväisiä, se on melko tasainen ja hyvinkin tuulensuojainen. Puita on tontilta kaadettu aika paljon, jotta saatiin valoisuutta lisää.

Kettuset ovat olleet erittäin tyytyväisiä sekä Korpilahden että Jyväskylän virkamiesten asiakasystävälliseen asenteeseen rakennuslupahakemusten yhteydessä. Heillä on muutoinkin hyviä kokemuksia täältä:

– Sekä mökkinaapurit että muut tuntemamme putkilahtelaiset ovat kovin mukavia,

Ossi ja yli kaksikiloinen taimen.

huumorintajuisia ja iloisia ihmisiä. On myös ollut oikein mukavaa päästä tutustumaan uuteen osaan Suomea. Kumpikaan meistä ei ole kovinkaan paljon ollut Keski-Suomessa asumisesta puhumattakaan. Maisemat ovat upeita ja Päijänne tuo oman erikoislisänsä.

Kettusten perheessä on kaksi poikaa: Timo, 38 v, jolla on kaksi tytärtä, Ida 10 v, ja Vera, 9 v. Juhalla, 36 v, on puolestaan kaksi poikaa, tänä vuonna koulunsa aloittanut 7-vuotias Joona ja pikkuveli Nooa 5 v. Molemmat pojat perheineen viettävät paljon aikaa sekä vanhempiensa että omien kavereidensa kanssa mökillä, joka olikin yksi ihan perussyistä uuden mökin hankkimiselle. Vaarunvuoren luontopolku on jo tullut tutuksi molemmille pojille ja heidän lapsilleen ja lähes 20 vuotta lintuharrastajana ollut Juha odottaa kovasti ensi kevään lintuhavaintoja Putkilahden maisemissa.

Ossi on innokas kala- ja metsämies ja hänet on jo hyväksytty Putkilahden Eräpoikiin, joten ensi kauden metsästysaikana hän varmasti on mukana jahdeissa useastikin.

Tänä kesänä Kettuset vuokrasivat Martti ja Paula Nurmiselta yhden heidän mökeistään, jotta pystyivät vähän auttelemaan hanttihommissa mökkityömaalla. Samalla Ossi pääsi ison järven kalastuksen makuun saaden melkeinpä ensimmäisenä saaliinaan yli kaksikiloisen taimenen uistimella.

– Sitä kuvattiin edestä, sivulta ja takaa ja syötiin savustettuna ihan juhlaruokana Timon perheen kanssa, kertovat Kettuset tyytyväisinä.

Ketunkolon asukkailla paljon harrastuksia

Ossin isä oli asemapäällikkönä Pohjois-Karjalassa ja sekä metsästys että kalastus ovat olleet Ossin harrastuksia läpi vuosikymmenet. Hän on nuoruusvuosinaan ollut mukana myös susi- ja karhujahdeissa, joita ei ehkä näillä leveysasteilla niin useasti ole. Hilkka ja Ossi ovat myös aktiivisia luonnossa liikkujia. He kertovat, että sienestys ja marjastus oli tänä kesänä iso ilo, kun Janakkalan maastot eivät ole laisinkaan näihin verrattavia.

Hilkalla ja Ossilla on ollut aktiivisena kesäharrastuksena golf, jota he ovat pelanneet vuodesta 1992 lähtien.

– Tosin peliin käytetty aika ei suuremmin ole toistaiseksi vaikuttanut tulosta parantavasti, mutta liikuntaa tulee ja tapaa uusia ihmisiä. Tervakosken kesien aikana pelattiin Aulangon kentällä ja nyt kuluneesta kesästä lähtien olemme olleet Hartolan golfklubin jäseniä. Sekä kenttä että jäsenistö ovat olleet erittäin myönteinen tuttavuus.

Koko perhe harrastaa pienimpiä myöten sekä murtomaahiihtoa että pujottelua, niinpä he kertovatkin viime hiihtolomalla käyneensä koko joukon voimin ottamassa tuntumaa Riihivuoren rinteisiin, jotka varmasti tulevana talvena tulevat heille vieläkin tutummiksi. Kettuset toteavatkin:

– Nämä harrastukset olivat myös yksi painava syy Kilvensalontien tontin hyväksi, sillä nyt pystytään omalla mökillä ollen viettämään syys- ja talvilomia tarvitsematta lähteä pohjoisemmaksi.

Kettuset odottavat kovasti mökin valmistumista, rakennustyöt etenevät hyvää vauhtia ja lastenlapset jo odottavat hiihtolomaa Ketunkolossa, jonka nimen mökki on nimiehdotuskilpailussa saanut.

Aune Turunen

Lähteenä: Hilkka ja Ossi Kettusen haastattelu Putkilahdessa syksyllä 2009

Putkilahden kyläseura ry

Syys-kokous

sunnuntaina 29.11.2009 kello 15.00 Koulupuistossa Esillä sääntömääräiset asiat Kahvitarjoilu! Tervetuloa!

Seuran tarkoituksena on

- työskennellä toimialueensa sivistyksellisten , sosiaalisten ja taloudellisten olojen kehittämiseksi sekä viihtyisyyden lisäämiseksi
- olla toimialueensa asukkaiden yhdyssiteenä ja yhteistoiminnan kehittäjänä

Tarkoituksensa toteuttamiseksi seura

- järjestää kursseja, iltamia, tupailtoja, kilpailuja, arpajaisia ja retkiä
- tukee jäsentensä osallistumista koulutukseen
- järjestää tilaisuuksia neuvotella ja päättää kylän yhteisistä asioista
- edustaa kyläkuntaa ulospäin yhteisissä asioissa
- edesauttaa talkootoimintaa
- ottaa vastaan lahjoituksia, testamentteja
- omistaa ja ylläpitää kiinteää ja irtainta omaisuutta
- tekee kylää tunnetuksi
- vaalii yhteisön kulttuurihistoriallista taustaa
- edesauttaa kylällä toimivien yritysten toimintaa
- myöntää lahjoituksia tai stipendejä kylän tulevaisuutta parantavien toimien johdosta
- toimii yhteistyössä muiden järjestöjen ja yhteisöjen kanssa

30-vuotias vuorimänty kelpaa myös myyrille..

Myyrät ja puutarha huono yhdistelmä

Tämä luumupuu ei tee enää satoa.

Taas on talvi tekemässä tuloaan ja on aika varautua suojaamaan kasvit myyrien varalta. Viime talven kaltaista myyrävuotta ei ole tulossa, mutta paikoin voi olla nytkin paljon myyriä joten sen vuoksi on hyvä tehdä suojauksia.

Ensimmäiseksi kannattaa tietysti yrittää poistaa myyrien asumis- ja suojapaikat, eli nurmikko kannattaa pitää kohtuullisen lyhyenä, samoin risukasat, lehtikasat yms. kannattaa viedä kauemmas pihapiiristä sillä ne ovat oivia suojapaikkoja myyrille.

Puut kannattaa suojata rungonsuojilla, niitä löytyy muovisina spiraaleina ja verkkoina ja niitä myyvät rautakaupat, marketit ja puutarhamyymälät. Myös metalliverkkoa voi käyttää mutta silmäkoon täytyy olla riittävän pieni, katiskaverkko on aivan liian suurisilmäistä. Suoja pitää laittaa aivan maanpinnasta lähtien, ja niin ylös, että se on lumenpinnan yläpuolella, tämä kannatta tarkistaa talven aikana, silloin se suojaa kunnolla. Talvella voi käydä vielä polkemassa lunta puun tyveltä, tämäkin hankaloittaa myyrien liikkumista puun tyvelle.

Perennat ja pensaat ovat hankalampia suojattavia jopa mahdottomia. Joitain 'kansankonsteja' on, mutta jokainen voi kokeilla niitä ja tehdä sitten omat johtopäätökset, kannattaako vai ei. Pensasryhmien tai yksittäispensaiden ympärykset voi myös käydä polkemassa samoin kuin puidenkin. Pensailla ja perennoilla on onneksi se hyvä puoli, että ne yleensä toipuvat myyrien aiheuttamista tuhoista, ylimääräistä työtä tosin tulee pensaiden alasleikkauksesta .

Lisäksi on myynnissä erilaisia teknisiä karkottimia, maan värisemiseen tai ääneen perustuvia, näistäkin on hyvin ristiriitaisia kokemuksia, mutta jos hinta ei ole kohtuuton, kannattaa varmaankin kokeilla.

Ja tietysti loukut ovat yksi konsti vähentää myyriä, mutta ne kannattaa sijoittaa niin, ettei saaliina ole pikkulintuja. Unohtamatta tietenkin kissoja ja koiria, ne ovat myös oivia myyrien pyytäjiä.

Teksti ja kuvat
Jukka Järviniemi

Lapsuuskesät mökillä

Aurinko paistaa, juoksen avojaloin, neulaset ja pienet kivet pistelevät jalkapohjia. Jalat eivät ole vielä tottuneet kesään. Hiekkatie on lämmin varpaiden alla. Metsä tuoksuu, taivaalla kulkee valkoisia pilven haituvia ja korvissa soi äidin laulu pilvipaimenista.: "Pilvet on valkeita lampaita, ne ajan minä taivahan tarhaan. Hei trallan lalalalallaa…"

Mökki on pieni ja punainen, edessä on kuisti, jossa hyvällä ilmalla ruokaillaan. Mökissä on yksi ainut huone, jossa kahdella seinällä valkoruutuiset ikkunat, kolmannella seinällä on kerrosvuode. Yläsängyssä nukkuu isä ja alasängyssä äiti, sivusta vedettävässä puusohvassa ikkunaseinällä nukun minä vanhimman sisareni kanssa ja pikkusisko nukkuu pinnasängyssä. Meillä on jatkuva kiista yhteisestä peitosta, joka on lämmin lampaannahkainen välly. Se on lampaan nahkoista tehty peitto, jonka toinen puoli on karkeaa mustaa kotikutoista villakangasta. Se on lähtöisin isän lapsuuden kodista.

Neljännellä seinällä on hella, pieni Rapid merkkinen, jossa on pieni uuni ja kaksi keittolevyä. Siinä äiti tekee meille ruuat. Uunissa paistuu ruskeassa savikupissa riisipuuro. Sen pinnalla on tumman ruskea kuori. Hyvältä maistuu myös äidin leipoma mustikkapiirakka.

Ruuat säilytetään nurkkakaapissa ja kellarikuopassa, jääkaappia ja sähköä ei ole.

Joinakin vuosina äiti käy linja-autolla töissä kaupungissa ja tulee mökille tuoden mukanaan torilta mansikoita. Uuniin laitetaan punaiselle emalilautaselle makkaralenkki ja keitetään uusia perunoita. Äiti kattaa lautaset kuistin vaaleakukallisella vahakankaalla peitetylle pöydälle, jonka ympärillä syödään.

Likaiset astiat pestään laiturilla, puurokattila hangataan puhtaaksi pohjasta otetulla hiekalla. Pienet ahvenet syövät järven pohjalta ruuan tähteet.

Linja-automatkat mökille ovat pienelle tytölle koettelemus. Tie kaupungista on mutkainen ja mäkinen.

Vanha, keltainen linja-auto on täynnä ihmisiä, joka kerta kun ovi aukeaa, sisään pöllähtää pakokaasun haju. Äidillä on mukana ruskeita paperipusseja, joihin oksennan. Kuski aukaisee oven ja äiti heittää haisevan pussin tien viereen.

Joskus mökillä käy kesävieraita. Useampana kesänä naapurissa asuva leikkikaverini on meillä.

Kerran hän toi mukanaan ison laatikollisen leipomon munkkirinkilöitä ja söi ne kaikki itse.

Kyläkauppa on lähellä linja-autopysäkkiä, matka sinne tuntuu pitkältä. Opettelen ajamaan äidin vanhalla polkupyörällä. Se on vaikeaa, kun pyörä on iso, aikuisten kokoa. Kaadun monesti ja polvet ovat ruvella tai verillä. Joku pitää joskus kiinni tarakasta, jotta pysyisin pystyssä. Kun opin ajamaan pyörällä, niin on helpompi käydä kaupassa, vaikka matka mennessä onkin ylämaata ja siinä on monta isoa mäkeä, joissa pyörää pitää taluttaa.

Sauna on aivan rannassa. Isä on rakentanut sen vesijättömaalle. Sauna oli maalattu punaiseksi, siinä on pieni muutaman neliön kokoinen pukuhuone, joka on maalattu valkoiseksi. Ikkunaa vastapäätä on matala laatikkopenkki, jossa säilytetään polttopuita. Nurkassa on vaatenaulakko ja ikkunan edessä seinään lyöty pöytä. Ulkoa mennään saunaan, jossa on jatkuvalämmitteinen kiuas, joskus siinä paistetaan foliopussissa makkaraa jolloin herkullinen tuoksu leviää kylpijöiden nenään.

Koko perhe kylpee yhdessä, isä, äiti ja kolme tytärtä. Saunan edessä on laituri, jolla on mukava istua ja huljutella varpaita. Vesi on kirkasta, hiekkainen pohja näkyy selvästi. Rannalla kasvaa kaislikko ja sitä leikataan sirpillä, että uimaväylä säilyy. Vesi syvenee vähitellen ja kaislikon reunassa se on jo niin syvää etteivät jalat yltä enää pohjaan. Syvälle ei saa mennä, sillä siellä asuu Näkki, joka vie mukanaan.

Veneellä on mukava soudella aurinkoisina päivinä. Käydään ongella kaislikon reunassa, haetaan keltaisia ulpukan kukkia ja tehdään niistä kaulakoruja. Pääsen kerran naapurin tytön kanssa kanoottiretkelle. Melotaan järven yli ja jokea pitkin toiselle järvelle. Se on pieni seikkailu.

Kirsti Kupari

Helle, pakkanen,
myrskyt, loska, jäinen maa
jäävät seinän taa.

Taidetta polunmutkan takana

Aloitetaan aivan alusta. Ihmiskunta on luullakseni luonut jonkinlaista, välittömän toimeentulonsa ulkopuolista merkkiä henkisestä olemassaolostaan koko historiansa ajan. Suomessakin lienevät kivikauden aikana kylien lähitienoiden kalliot, petäjät ja hiekkatörmät olleet monenlaisten kuvien peittämät; parempien tekijöiden henkistä maailmaa kuvaavien luomusten, kuin myös nuorten sällien kivikirveellä vuoltujen eräveneenkuvien, tai punamullalla läiskäistyn kädenjäljen.

Meillä on ihan oma sanamme tälle, se on taidetta. Taide on hyvä sana, kun siinä on sisällä tuo taito. Taidon vaatimus nostaa taiteeksi hyväksymisen rimaa, mutta ei vielä tarkoita sisäisen merkityksen läsnäoloa teoksessa. Mikä puuttuu?

Puuttuu laatu, joka on syvemmältä määritellen suhde tai yhteensulautuminen taideteoksen (ja tekijän!) ja katsojan välillä. Sitä edesauttaa työn työstäminen – mikä ahkera sanapari! – eli käsitteellistäminen riittävän yleiselle, tajuttavalle tasolle. Pertti Kalin kertoi taideteoksen määritelmän olevan: ”taideteos on taiteilijan tekemä ja hänen julkiseen instituutioon esille asettamansa.” Julkisuus sisältää yleisön, ajatuksenvaihdon ja kritiikin. Myös katsojien kokemukset, fiilikset. Kalinin mukaan taideteoksen ensisijainen tarkoitus ei ole yksityiskotien koristaminen. Tämä ei tietenkään tarkoita, ettei yksityiskodeissa voisi olla oikeaa taidetta.

Taideteos saa alkunsa emootiosta, mutta hyvin pian tulee kognitio mukaan (eli työ alkaa tunne-elämyksenä, sitten kysytään mikä tämä on, miten toteutan, osaanko minä jne.), näin Kalin kertoo erään taiteilijan sanoneen. Osa tuotetusta taiteesta jää näkyviin, osa jää piiloon. Se voi tulla esiin myöhemmin ja löytää kannatusta, joskus yllättävästikin.

Virallinen titteli taiteentekijälle on esim. taidemaalari tai kuvanveistäjä, koulutuksen saanut ja oman alansa organisaation tunnustettu jäsen. Mutta taiteilija voi olla kuka vaan, joka haluaa tuota sanaa itsestään käyttää. Aika harva tosin haluaa, etenkään näin maalaiskylissä. Leimakirveen jälkeä ei kukaan halua otsaansa. Tosiasiassa heitä – tai meitä – on monta täällä Putkilahdessakin. Älkööt nimeltä mainitut taikka mainitsematta jääneet pahastuko.

Vanhojen maatalouskoneiden osista taidetta on tehnyt Reino Koskinen. Tästä on ollut jo juttua kylälehdessä, tosin työprosessi herättää kysymyksiä. Syntyykö tekijän mielessä ajatus: tästähän voisi tulla strutsi? Olisi mukava lukea Reinon omia ajatuksia aiheesta. Kirsti Koskinen on hänkin tehnyt taidetta, esim. maalaten ja savea muovaten. Kerran heillä käydessäni tajusin katselevani itämaisessa jokamiehen filosofiassa tuttua symbolipatsasta, kolmea viisasta apinaa. Se patsas saisi olla kaikkien kuistilla, muistuttamassa menijöitä ja tulijoita.

Kerttu Weijo otti riskin ja kasasi komean näyttelyn kylätalolle toissa suvena. Hänen aiheensa tulevat aivan lähipiiristä, rakennuksista, eläimistä ja ihmisistä omalla kartanolla, sekä suvusta ja lapsista – mutta myös mielikuvista, abstrakteista ideoista, joita versoo metsissä tai järvellä kulkiessa. Suvussa siirtyi isältä tyttärelle monialainen taiteellinen työs-

”Ihmisen tie ylä- ja alamäessä”
(Kerttu Weijo)

kentely ja rohkea mielikuvituksen käyttö, samalla tapa suhtautua muiden tekemiseen: ”Vältä apinointia.” Kertulle taiteellinen työ on ilmeisesti jonkinlainen ruoan tai hengittämisen kaltainen välttämättömyys, erämaan keidas arjen leipätekstin keskellä. Sitä se on myös lukemattomille muille, vähemmän tuotteliaille taiteen harrastajille. Kullekin kykyjensä ja voimiensa mukaan.

Moottorisahaveistäjistä tulee mieleen Kivisuolta Leppäsen Markku. Hänen kotireviirinsä, Sorsan talon piha kantaa merkkejä isännän tarkkaa silmää ja kättä vaativasta harrasteesta. Markku veistää pölliä tai ottaa puunkappaleista esiin eläinhahmoja – usein puunjuurakon muoto antaa selvän vihjeen. Kurki, suon valtias on nousemassa lentoon; liike on tavoitettu upeasti. Veistos lienee edelleen Leivonmäen huoltoaseman luona, nelostien vieressä?

Tähän pohdiskeluun ja juttuun antoi aiheen Lennart Melin, joka väitti ettei hänen työnsä ole taidetta. Silti, ”it’s a crazy idea!” on yhden taiteen keskeisen alkuhetken tunnus. Mielikuvitus ja elävän hetken vahva kokeminen yhdessä antavat sykäyksen maalaukselle, tai veistokselle tai ”jutulle”. Väliäkö termeistä! Jos se ilahduttaa ja tyydyttää sekä tekijää että katsojaa, niin se on tehnyt tehtävänsä (kts.kansikuva). Ideat muovaantuvat taitavissa käsissä installaatioiksi, jotka palvelevat uniikkina sisustustaiteena, ei-tusinatuotantomerkityksessä. Lennun töissä on yleensä jokin jippo tai viesti, joka liikuttaa aivosoluja. Leonardo vinciläinen, tuo renessanssinero, on sanonut: ”taiteen tehtävä on ärsyttää, tieteen taas rauhoittaa.”

Taiteen moniottelija Helmer Selin sekä puolisonsa Kaarina Katainen pitivät molemmat oman taidenäyttelyn Putkilahden kylätalolla tässä takavuosina. Helmerin side kylään on peräisin ajalta ennen sotia; hänen isänsä metsätyömaat toivat hänet tänne v. 1934. Tutustuttuaan toiseen ”moniottelijaan” Osmo Salmiseen hän piti toisinaan kortteeria Pohjolan talon vinttikamarissa käyttäen sitä työhuoneenaan. Sekä kirjallinen että kuvallinen ilmaisu eri muodoissaan on Helmerin aluetta – sodan jälkeen hänet ohjasi kuvataiteen pariin osaksi runoudesta ym. kirjallisista töistä saatavilla ansioilla elämisen heikkous.

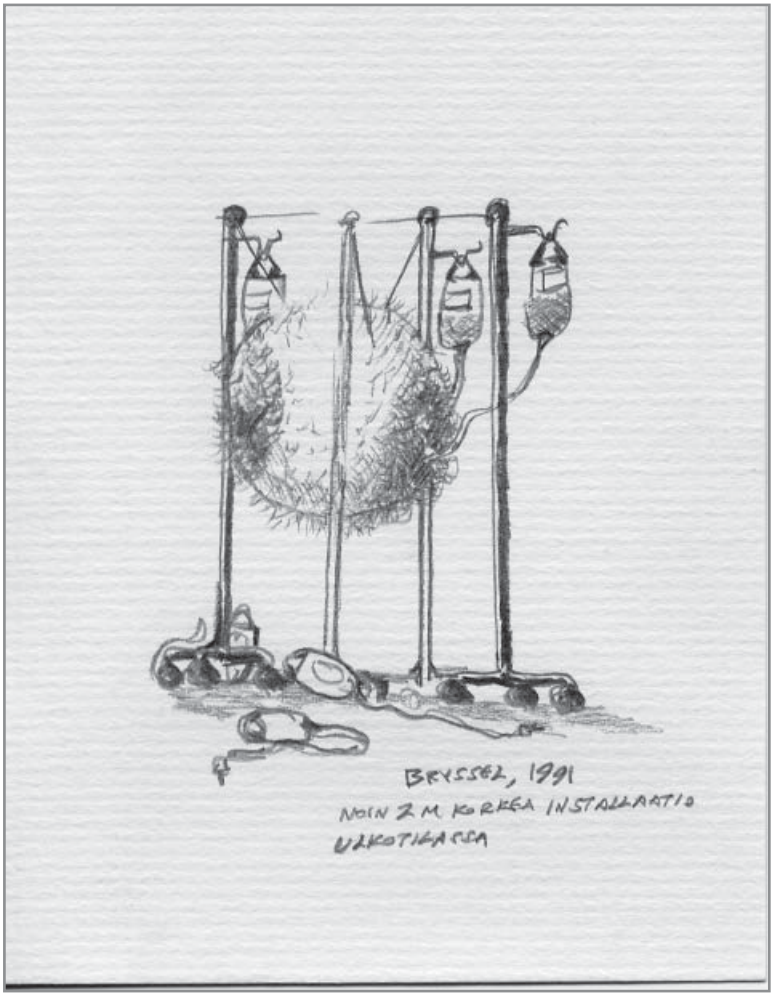

Putkilahti oli omiaan innostamaan maalaamiseen: ”Maisemat ovat monivivahteisia, paikasta kuin paikasta on monimuotoiset näkymät sommittelukokeiluja varten.” Talven ja kesän vaellukset sekä purjehdusretket Päijänteellä näkyivät sittemmin lukuisissa tauluissa, kuuluisat Päijänne- laudat yhtenä esimerkkinä. Retkien elämyksiä eri vuodenajoilta kirjoitettiin myös runoihin, niissä on monesti voimakas visuaalinen ote havaittavissa. Taide on Helmerin mielestä viettiä, oman kehittymis- ja kehittämistarpeen ilmentymää. Puhetta ympäristön suuntaan, pyrkimystä kohti täydellisyyttä. Se on toisaalta tuskaa ihmisen vajavaisuudesta, lisää tämän kirjoittaja.

Taideleireillä sekä nyt että 1950-l. osallistujia on kiehtonut maalauskokeiluihin Ylisjärven öinen valo, se kun kajastaa kesäöinä järventakaisen selänteen yllä. Helmer Selin oli ympäripuhunut italialaisen taideopettajan Bartolinin leirille eksoottiseen Suomeen. Kun tämä Mehtänpeitossa vilkuili väliin ikkunasta ulos ja väliin kelloaan, isäntä kysyi onko vieraalla menoa, johon tämä vastasi ihmettelevänsä valoisuutta. Kun hän sai kuulla ettei kesällä juurikaan pimene, hän kysyi: ”Milloin te oikein rakastatte?”

Niin. Ehkä polulta näkyy jäätyvä järvenselkä, tai sitten risukkoa jossa heiluu muutama ruskettunut lehti koleassa tuulessa. Ja taide pakenee seuraavan polunmutkan taa.

Timo Suominen

Haast. Pertti Kalin, Helmer Selin, Kerttu Weijo

LÄHETTÄJÄ:
PUTKILAHDEN KYLÄLEHTI
VESPUOLENTIE 1977 B1
41870 PUTKILAHTI, FINLAND

KORPILAHDEN APTEEKKI

p. (014) 821 775
Avoinna:
ma - pe 9 - 17
la 9 - 13

LUHANGAN SIVUAPTEEKKI

p. (014) 877 271
Avoinna:
ma - pe 9.30 - 16.00

www.korpilahdenapteekki.fi

Erikoishammasteknikko
Hammasteknikkomestari
Samuli Ruppa
Vastaanotto iltapäivisin
ja viikonloppuisin
Korpilahti, Kärkinen
0500 342 521

LM-SÄHKÖ
Korpilahdentie 808
19920 Pappinen
☎ 0400 476 559

- sähköasennukset
- teleasennukset
- sähkösuunnittelu

HANKI UUDET JÄTEASTIAT MEILTÄ KOTIIN TOIMITETTUINA

600 ltr

240 ltr

- JÄTTEENKULJETUS
- VAIHTOLAVAT
- LOKAHUOLTO
- VIEMÄREIDEN AVAUKSET
- JÄTEHUOLTOTUOTTEIDEN MYYNTI

SIHVARI OY
www.sihvari.fi, info@sihvari
Puh. 010 525 1640

HPN-Pelti

rakennuspeltityöt
ammattitaidolla

☎
0500 615263

Postiosoite:
Honkalanmutka 2 B 3
41800 Korpilahti

Referensikohde Putkilahdessa:
Koulupuiston uusi katto (2004)

SÄHKÖ-HENKKA OY
Sähköurakointi ja antenniasennukset
Kariharjuntie 9, 19650 Joutsa
Henkka: 0400 643 448
www.sahko-henkka.fi

ME PALVELEMME
Aukioloaikamme:
ma – ke klo 9-15.45, to klo 9-16.30, pe 9-15.45

Tilit ja kortit	010 254 5101
Asunto- ja muut luotot	010 254 5102
Säästäminen ja sijoittaminen	010 254 5103
Notariaattiasiantuntija Reijo Säkkinen	010 254 5150
Myyntipäällikkö Sari Vesterinen	010 254 5155
Toimitusjohtaja Tuomas Kupsala	010 254 5160
Telefax	010 254 5170
Verkkopalvelut	www.op.fi

Etua elämään. OP-Pohjolasta. KORPILAHDEN Osuuspankki

Virran Puoti

Kauppa on suljettu toistaiseksi

Sovitut kotiinkuljetukset hoidetaan

Jatkosuunnitelmista tiedotetaan mahdollisimman pian

TARMO LÄHIKAUPPIAS

WWW.VIRRANPUOTI.FI
PUHELIMET: 014-825 177, 044-587 7810
VIRRAN PUOTI, VESPUOLENTIE 1950 B, 41870 PUTKILAHTI